

5. Хендриксен Э.С., Ван Бреда М.Ф. Теория бухгалтерского учета: Пер. с англ / Под ред. проф. Я.В.Соколова.- М.: Финансы и статистика, 1997. - 576 с.

В статье рассматриваются важные принципы учета и финансовой отчетности, которые используются в отечественной и международной практике. Рекомендовано наиболее полно использовать при осуществлении инвестиционной деятельности принципы существенности, уместности, осмотрительности и существенное ограничение «выгода выше от затрат»

In the article important principles of consideration and financial reporting are considered, that are used in home and international practice. The most complete are recommended to use during realization of investment activity the principles of importance, appropriateness, circumspection and substantial limitation the «benefit higher from charges»

УДК 657

Г.Г. Кірейцев, проф., д-р екон. наук

Національний аграрний університет, м. Київ

Глобалізація економіки як чинник оновлення обліку та підвищення його впливу на інвестиційну діяльність

Процеси глобалізації в просторі і часі відбуваються постійно. Вони охоплюють практично всі сфери суспільного життя людини і тому досліджуються багатьма вченими – представниками різних економічних, соціальних, юридичних та інших наук.

Так, пояснюючи феномен глобалізації, В. І. Толстих акцентує увагу на головних її ознаках. За його думкою до них відносять явища, фактори, тенденції і процеси, котрі стали загальнозначущими, загальнолюдськими для світового співтовариства в цілому, зачіпають інтереси і виражають потреби всіх народів і громадян, країн і культур і так ними сприймаються та оцінюються.

Процеси глобалізації економіки мають свої особливості. Вони є складними. Завершеного характеру вони набули і продовжують набувати лише в окремих напрямках розвитку економіки. В даний час у багатьох країнах світу функціонують глобальні виробництва, глобальні ринки та глобальні фінанси.

Процес глобалізації пов'язаний з інвестиціями, з рухом капіталів і можливості приєднатися до такого процесу оцінюють по-різному. Так, за думкою американця Т. Фрідмена “не кожна країна може рахувати себе частиною цієї системи, хоч практично всі держави (як і промислові компанії) знаходяться під тиском – вони повинні адаптуватися до виклику глобалізації. Але політичний і економічний вибір більшості урядів різко обмежений тим, що в світі існує одна наддержава і править у світі капіталізм”.

Розуміння причин виникнення та ролі глобалізації в процесах суспільного економічного відтворення важливо тому, що воно сприятиме обґрунтованому вибору концепцій та розробці моделей розвитку економіки, раціональній побудові механізмів реалізації положень таких концепцій, включаючи ринкові механізми управління на всіх ієрархічних рівнях, а також оновленню на цій основі національних систем бухгалтерського обліку. В минулому оновлення облікових систем відбувалося з

урахуванням дії закону адекватності систем обліку рівню розвитку національної економіки та продуктивних сил суспільства, притаманних йому економічних відносин та сформованому культурно-ментальному середовищу. Зараз йдеться про іншу концепцію.

Глобалізація поставила нові задачі перед управлінням процесами економічного відтворення і обумовила потребу повнішого використання можливостей всіх галузей економічної науки. Особлива місія в цьому зв'язку покладається на системний бухгалтерський облік. Забезпечення ефективнішої реалізації науково-пізнавальної, соціальної, інформаційної, регулюючої, контрольної, прогностичної його функцій стає першочерговою і актуальною проблемою.

Глобалізація мотивує покращення якості і повніше використання бухгалтерської інформації в механізмах регулювання постійно ускладнюваних економічних відносин. Практичне вирішення цих проблем відбувається шляхом удосконалення обліку в напрямку задоволення інформаційних потреб користувачів, а також уніфікації методології обліку на міжнародному рівні. Щодо задоволення потреб базових національних інститутів, то ця проблема протягом останнього десятиліття досліджується недостатньо і вирішується повільно.

Чинники, що зумовлюють зміну положень методології бухгалтерського обліку та його практики формуються під впливом потреб знати умови, процеси і результати діяльності в реальному економічному житті. Основними серед них є зміна та розвиток відносин власності на засоби виробництва, механізмів формування та розподілу доходів, організаційних форм виробництва товарів, їх продажу, а також процеси, зумовлені глобалізацією світової економіки та пов'язані з інвестиціями міжнародних ринків капіталів.

Перша група чинників має вітчизняне своє походження. Вони досліджувалися вченими протягом другої половини минулого століття. Використовувана на той час модель економіки забезпечувала певну її стабільність, проте вона була зорієнтована на адміністративні методи управління і стримувала таким чином її розвиток. Облік в зазначений період залишався як національна система, що була адекватною до економічних механізмів її функціонування та регулювання.

Друга група чинників пов'язана з глобалізацією економіки і має міжнародне походження. Їх вплив на розвиток національних систем обліку досліджено недостатньо. Таке дослідження вітчизняними вченими лише розпочато.

Чинники як першої, так і другої групи впливають на методологію бухгалтерського обліку не відособлено. Разом з тим чинники другої групи мають свої особливості. Формування їх може розглядатися як створення передумов розвитку інвестиційної діяльності. Воно відбувається під впливом рішень міжнародних фінансових структур (Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк (СБ) і т. ін.) та міжнародних професійних недержавних організацій (Міжнародна федерація бухгалтерів, Міжнародна рада із стандартизації бухгалтерського обліку). На вітчизняних теренах зміни у методології набули форми розробки, затвердження Мінфіном України та застосування на практиці П(С)БО, що не протирічають положенням МСФЗ.

Оцінити хід, наслідки і силу впливу на облікову методологію чинників другої групи поза розуміння природи та сутності глобалізації економіки неможливо. Пов'язано це з тим, що суспільний поділ праці та спеціалізація були, є і залишаться основою науково-технічних досягнень. Вони зумовлюють активізацію інвестиційної діяльності і призводять до високих рівнів концентрації виробництва та до економії на умовно-постійних витратах, тобто «економії на масштабах». Точне уявлення бухгалтера-професіонала (теоретика і практика) про природу такої економії важливе

тому, що ринкова економіка функціонує в умовах обмежених ресурсів та невизначеності і обмеженість ресурсів стає все загрозливішою.

У другій половині ХХ століття зусилля окремих держав було активізовано в напрямку інтернаціоналізації економіки. Як наслідок – активізовано інвестиційну діяльність. Одержали розвиток глобальні виробництва, а відповідно і обумовлені ними глобальні ринки та глобальні фінанси. Відбувалися такі процеси під впливом розвитку економіки як цілісної світової системи. Останнє повинно бути усвідомлено всіма керівниками держав, владних структур, міністерств, відомств, всіма вченими і практиками-економістами та суб'єктами практичного управління всіх його рівнів.

До 1973 р. світ жив за правилами Бреттон-Вудської системи, яка передбачала використання закритих рахунків капіталів та фіксованих валютних курсів. Починаючи з 1973 р., після ліквідації Бреттон-Вудської системи настала ера лібералізації рахунків капіталів. Внаслідок цього були створені умови поруч з власними джерелами інвестицій, використовувати міжнародні. Отже, з ліквідацією цієї системи, що відбулася під впливом світової глобалізації економіки, домінуючими стали умови свободи руху капіталу на міжнародному рівні. Саме в цей час і було створено Міжнародний комітет стандартизації бухгалтерського обліку як інфраструктуру з інформаційного обслуговування глобальної економіки.

Глобалізація зумовлює необхідність застосування єдиних принципів, уніфікованих правил бухгалтерського відображення економічної діяльності. Тому в даний час майже в усіх країнах світу, не дивлячись на різні рівні їх економіки, робиться спроба дотримуватися єдиного підходу щодо ведення бухгалтерського обліку та складання і оприлюднення фінансової звітності. Його спрямовано на створення умов довіри з боку інвесторів шляхом забезпечення прозорості ведення підприємницьких справ, відкритості ринкової економіки.

Процеси глобалізації економіки формують нові, набагато складніші умови управління інвестиційною діяльністю, фізичним, фінансовим та людським капіталом. Такі умови є результатом об'єктивних процесів розвитку продуктивних сил суспільства і потребують нової концепції розвитку національної системи бухгалтерського обліку.

Нова концепція не повинна ігнорувати життя підприємства як основної ланки суспільного економічного відтворення. В ній повною мірою повинні враховуватися внутрішньосистемні інформаційні потреби менеджменту, працюючих та власників. А тому уніфікація методології обліку не повинна бути штучною. Розробку її положень необхідно здійснювати як природний процес, не зволікаючи і не кваплячись. Крім того вона не має створювати умови для виникнення конфлікту інтересів та послаблення науково-пізнавальної і соціальної функції обліку.

Враховуючи неминучість та темпи, з якими відбуваються процеси глобалізації світової економіки, розширення ринків капіталів, країни з перехідною економікою, включаючи Україну, створюють умови для реалізації можливостей ринкових механізмів її регулювання на національному рівні. Прагнення мобілізувати фінансові ресурси за рахунок внутрішніх та міжнародних джерел для соціального та економічного свого розвитку стає державною економічною політикою. Проте на початку реформ вибір моделі для розробки економічних та господарських механізмів як основи ринкової трансформації був обмежений. За думкою А.Гальчинського для вибору такої моделі існувала можливість використати один з двох варіантів:

- поглиблення постулатів неоліберальної моделі ринкових відносин;
- здійснення усвідомленого переходу до інституціональної моделі, побудованій на принципах діріжизму з елементами сильного державного регулювання.

Під впливом міжнародних фінансових організацій в Україні прийнято перший варіант. Враховуючи, що існують проблеми вибору базових концепцій розвитку

економіки і як наслідок орієнтованих на рівень майбутнього нового стану розвиненої економіки національних систем бухгалтерського обліку, даному питанню завжди слід приділяти значну увагу.

На початку дев'яностих років минулого століття Україна розпочала реалізацію можливостей ринкової економіки. Остання базується на конкретних теоретичних засадах економічної науки.

Механізми реалізації положень економічної науки формують шляхом прийняття юридичних законів, розробки концепцій та програм. Юридичні закони, концепції і програми спираються на визнані у суспільстві провідні економічні теорії. Наукове їх обґрунтування, особливо законів та концепцій макrorівня, є важливою передумовою успішного їх виконання та забезпечення ефективного управління процесами економічного відтворення. Інтуїтивне та помилкове їх ухвалення на макrorівні без урахування положень економічної теорії – це, перш за все, причини високих трансакційних витрат, збитків та кризового стану економіки. При цьому, чим вищий ієрархічний рівень, на якому приймаються загальні державні рішення, тим більший позитивний або негативний їх вплив на результативність функціонування економічної системи.

Оскільки домінуючим в економічній теорії до кінця ХХ століття був неокласичний напрям, то й програми ринкової трансформації, що реалізують в Україні, спираються на нього. Одним з варіантів реалізації неокласичної економічної теорії на міжнародному рівні, використовуваний МВФ, є Вашингтонський консенсус.

Положення консенсусу спрямовані на глобалізацію економіки, яка ґрунтується на інтересах власників капіталів і передбачає забезпечення виробництва і продажу конкурентоспроможних товарів в усіх країнах, підвищення на цій основі матеріального рівня життя. Але часто такі очікування лишаються невиправданими. У цьому зв'язку процеси і наслідки глобалізації, які відбуваються за програмою МВФ, лауреат Нобелівської премії з економіки 2001 року Джозеф Стігліц оцінює негативно.

Існують інші застереження щодо придатності положень Вашингтонського консенсусу для ринкової трансформації економіки. Як стверджують економісти CASE, виконуючи системоутворюючу роль щодо забезпечення стійкості міжнародної валютної системи, МВФ співпрацював переважно з розвиненими країнами та концентрував свою увагу на основних монетарних та фіскальних агрегованих показниках. В країнах з перехідною економікою МВФ переважну увагу надавав скороченню внутрішнього попиту і дуже мало – розширенню внутрішніх пропозицій. Все це наводить на думку, що базові концепції МВФ, які покладено в основу і реалізовано за допомогою Вашингтонського консенсусу, для країн з перехідною економікою не лише не можуть гарантувати можливості створення ефективних національних систем бухгалтерського обліку, а й протирічать основним положенням інституціональної економічної теорії.

Вимоги консенсусу спираються на теоретичні положення неолібералізму, неокласичної економічної теорії та її ядра монетаризму, котрі є адекватними з інститутами лише тих країн, де має місце високий рівень розвиненості продуктивних сил і де еволюційно ринкове середовище уже сформоване та активно використовують антимонопольне законодавство. Крім того, деякі з вимог консенсусу для країн з перехідною економікою сформульовані без достатнього наукового обґрунтування (утиск грошової маси, прискорена приватизація, лібералізація цін, товарних і фінансових ринків, вилучення держави з економіки). Ці вимоги нехтують економічні інтереси України і унеможливають забезпечення гармонізації відносин мікро – і макросуб'єктів господарювання та потребу формування нових регулюючих функцій держави.

Перелічені вимоги консенсусу було закладено в механізми регулювання економіки України. Вони оказали вирішальний свій вплив на використану в П(С)БО його методологію. Все це зумовлює потребу переусвідомлення можливостей позитивного бухгалтерського впливу на розвиток національної економіки та суттєвий перегляд з цією метою П(С)БО, особливо тих, де використано «нову» методологію обліку витрат, доходів та результатів діяльності, а також обліку амортизації та зносу основних засобів.

Увага до вибору моделі економіки та її розвитку зумовлена потребами об'єктивного бачення її впливу на методологію бухгалтерського обліку через взаємозв'язок моделі економіки з економічними та господарськими механізмами. Таке бачення дозволяє оцінювати суттєві зміни та оцінити результати орієнтованого на принципи МСФЗ реформування бухгалтерського обліку в Україні.

Що показали результати наших досліджень в даному контексті?

По-перше, нова національна система бухгалтерського обліку в Україні створюється з урахуванням вимог економічних механізмів, основаних на положеннях Вашингтонського конценсусу. По своїй суті – це система інформаційного сервісу управління капіталом глобальних структур. Глобальні облікові стандарти – це стандарти, що розробляються виходячи з потреб розвинених ринків. В цьому зв'язку вони стають все складнішими.

В умовах перехідної економіки МСФЗ недостатньо орієнтують на вимоги управління функціонуванням локальної економіки і це фундаментальне положення більшість дослідників ігнорують. Економіка, перш ніж стати глобальною, повинна стати розвинутою локально. І як правильно було зауважено на відкритті IV Міжнародної науково-практичної конференції «Православні духовні цінності в умовах глобалізму», дотримуватися потрібно принципу: мислити глобально, а діяти локально.

По-друге, окремі положення Вашингтонського конценсусу в ході їх реалізації потенційно можуть позитивно впливати на створення економічних механізмів господарського регулювання, особливо ті, що орієнтують на повніше використання для фінансування інвестицій залучених коштів.

Зробити це стає можливим лише шляхом забезпечення такої якості інформації уніфікованого бухгалтерського обліку, яка сприятиме створенню умов транспарентності, підвищенню довіри з боку інвесторів і кредиторів, та формуватиме умови подальшого економічного розвитку. Проте в реальному часі і просторі цього не відбувається. Відсутність більшості активних ринків за об'єктивних обставин, достатнього позитивного досвіду функціонування антимонопольних структур унеможливорює конкуренцію як основну вимогу до ринкової економіки і механізми ринкового регулювання стають не ефективними.

В огляді питань практичного застосування міжнародних стандартів фінансової звітності (Записка секретаріату Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД) зазначено, що "...країни з перехідною економікою відчувають дефіцит бухгалтерської інфраструктури та професійних установ, потрібних для рішення тих проблем, які виникають у зв'язку з переходом до використання єдиного набору глобальних стандартів - стандартів, що розробляються виходячи з потреб розвинених ринків і стають складнішими". В цьому зв'язку процес зближення норм регулювання обліку на міжнародному рівні розпочато в 1973р. утворенням Міжнародного комітету з бухгалтерських стандартів і продовжено реорганізацію комітету в 2001р. на Міжнародну раду із стандартів бухгалтерського обліку. Рада розробляє глобальні стандарти, що відомі як Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ).

Складність та невирішеність проблем адаптації національних систем бухгалтерського обліку в країнах з перехідною економікою, включаючи Україну, до

положень МСФЗ зумовлюють потребу в дослідженні та узагальненні досвіду щодо їх вирішення.

Цим питанням була присвячена Міжнародна науково-практична конференція «Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності: досвід та перспективи впровадження в країнах перехідної економіки», що відбулася у м. Києві 28 лютого – 1 березня 2007 року.

На конференції зверталася увага на необхідність адаптації законів України до законів Європейського Союзу та гармонізації на цій основі національної системи бухгалтерського обліку з міжнародними стандартами. Ця думка походить від визнання як причини перешкод у засвоєнні міжнародних стандартів обліку різних правових систем.

В дійсності правові системи впливають на гармонізацію національних систем обліку з міжнародними стандартами. Проте різні правові системи – це результат використання різних моделей економіки, що мають місце у зв'язку із різними рівнями розвитку національних економічних систем, тобто це результат різних етнічних концепцій та культурно-ментального середовища, функціонування різних базових інститутів, що покладено в основу економічних механізмів. Інститути – це звички та стереотипи мислення, які поділяють більшість членів суспільства, це мова, звичаї, релігія та ін. А це позначає, що розраховувати на швидке узгодження на міжнародному рівні різних правових систем, яке може позитивно вплинути на прискорення засвоєння міжнародних облікових стандартів, проблематично. За любых обставин необґрунтована уніфікація обліку зробить цей процес штучним, що не створюватиме умов оптимізації ринкових відносин (за Парето), а єдина для всіх країн світу уніфікована за міжнародними правилами методологія бухгалтерського обліку стане неможливою.

Вирішальним тут є фактор часу, протягом якого відбудеться наближення неформальних, а потім і формальних інститутів різних країн.

Окремими учасниками конференції висловлена думка щодо обмежених можливостей навчати практикуючих бухгалтерів України складати фінансову звітність відповідно до МСФЗ та реалізації права на їх застосування. Нагадувалося, що авторські права розробників стандартів не повинні порушуватися. З такою постановкою питання погодитися неможливо.

Не висвітленим на конференції лишилося одне з центральних питань сутності реформованого обліку – рівень його методології згідно положень МСФЗ, а також питання активізації досліджень та розробок з методології економічної науки і на цій основі – методології бухгалтерського обліку, поліпшення за рахунок цього якості його інформації як чинника впливу на інвестиційну діяльність.

Дослідження проблем методології бухгалтерського обліку та визначення напрямів подальшого її розвитку зумовлене потребами повнішого використання можливостей бухгалтерського вимірювання та відображення факторів економічного відтворення, процесів, що відбуваються за їх участю, та результатів діяльності підприємницьких структур. Вирішення таких проблем буде результативним за умови, що методологія бухгалтерського обліку розглядатиметься та удосконалюватиметься як складова методології економічної науки, а не ізольовано, не як методологія самостійної наукової дисципліни.

Такий висновок має певну свою аргументацію.

По-перше бухгалтерський облік є суспільною економічною наукою і користувачами його інформації є і мають право бути всі члени суспільства, не дивлячись на те, що економічні їх інтереси суттєво різняться. Визнання пріоритетів у задоволенні інформаційних потреб постає в даному випадку як нова і актуальна проблема. Для її вирішення важливо керуватися фундаментальними висновками, що

схвалила Конференція ООН з питань навколишнього середовища й майбутнього розвитку цивілізації ще у 1992 році на рівні глав держав та членів урядів:

- про неможливість врятування людства у рамках ринкової системи, рушійною силою якої є приватна власність, оскільки вона ґрунтується на прагненні до нестриманого зростання споживання і веде до різкої поляризації рівня життя, отже, породжує нові і вкрай загострює існуючі соціальні конфлікти;

- про необхідність нової моделі, що спиралась би на підойми централізованого регулювання на рівні держави і світової співдружності в цілому, а також на інтегровані інтереси суспільства і лише потім – на інтереси приватного підприємництва.

Враховуючи наведені висновки, вважаю, що пріоритетами у визначенні користувачів бухгалтерської інформації можуть бути ті, що й пріоритети в реалізації економічних інтересів за підтриманою ООН новою моделлю розвитку національних економік (другий пункт).

По-друге, методологія – це філософія науки, а методологія бухгалтерського обліку це філософія бухгалтерської науки. Її призначенням є вирішення двох основних задач:

- аналіз утруднень та проблем у науковому та інших видах мислення;
- визначення шляхів та розробка пропозицій щодо вирішення таких проблем і задач. (В даному випадку йдеться про вирішення проблем підвищення наукового рівня складових методу бухгалтерського обліку).

По-третє бухгалтерський облік як наукова дисципліна забезпечує одночасне використання кількісних і якісних методів в процесах вимірювання, системного відображення та аналізу об'єктів економічного відтворення. Враховуючи це, вимоги щодо методологічного його рівня повинні систематично переглядатися. Сила бухгалтерської інформації щодо мотивування інвестиційної діяльності і в її якості і доступності.

Усвідомлення наведеного підходу важливе тому, що бухгалтерський облік стоїть у витоків пізнання вектора руху економіки підприємницьких структур та їх об'єднань, акціонерних товариств та корпорацій, регіонів та галузей економічної діяльності. Враховуючи сказане дані бухгалтерського обліку та звітності підприємства повинні бути доступними для пересічного громадянина України. Сучасні форми фінансової звітності необхідно удосконалювати, спрощувати, а їх інформацію потрібно зробити доступною для кожного, хто хоче стати інвестором.

Враховуючи обумовлені суспільним життям потреби розвитку економічної теорії, та методології економічних наук, вчені-фахівці у цій галузі знань активізували свою діяльність. Створення у 80-і роки минулого століття Міжнародної наукової спілки методологів економічної науки, що об'єднала економістів, філософів, методологів науки, лінгвістів, засвідчило про новий етап розвитку методології економічної науки.

Членами спілки розроблені «фільтри», що корегують, деформують та конструюють образ об'єкту дослідження. До таких фільтрів належать мовний фільтр, риторичний, методологічний та онтологічний. Виходячи із цілей нашого дослідження, зупинимося на мовному та онтологічному «фільтрі».

Мовний “фільтр”. Як засвідчує О.І. Ананьїн, дії названих епістемологічних «фільтрів» значною мірою оснований на функціях мови. Мова – неодмінний посередник влюбій науковій діяльності. Проте всупереч розповсюдженим поглядам, це зовсім не нейтральний посередник, який повно і без відхилень виражає і передає думки. Мова – посередник має достатньо складну структуру – можливо виділити як мінімум, три якісні різнірідні шари мовного опосередкування в економічному пізнанні і пов'язані з ними епістемологічні «фільтри»:

- природна (загальнокультурна) мова як засіб описування економічних явищ у повсякденному житті – їй відповідає власне мовний фільтр;
- термінологія економічної науки як інструмент наукового описування економічної реальності – їй відповідає онтологічний фільтр;
- зовнішнє, перш за все літературне, оформлення економічних текстів та, відповідно, риторичний фільтр.

Відповідно до вимог цього фільтру, однією з головних функцій наукової термінології є послаблення залежності науки від багатозначності слів природної мови.

Знання вимог мовного фільтру важливі тому, що в бухгалтерському обліку відображають факти господарського життя. В той же час в економічній теорії підкреслюється, що факти ніколи не говорять самі за себе. Реальну вагу надають їм теорії і концепції суб'єктів відображення.

Онтологічний “фільтр” визначає, як дослідник «бачить» свою предметну галузь. Згідно з положенням цього фільтру однією із загальновизнаних вимог до мови науки є точність та однозначність тлумачень. Виконання цієї вимоги важливе для майбутніх інвесторів.

Лінгвістами і філософами встановлено, що мова як посередник у пізнанні економічних явищ структурує сприйняття досліджуваних об'єктів (реальності), і різні мови роблять це не однаково. Це свідчить про те, що зміст перекладеного з англійської мови тексту МСФЗ, професійної наукової та навчальної літератури з облікового циклу дисциплін слід сприймати критично. В зв'язку з відсутністю в окремих мовах слів-аналогів, які характеризують конкретні економічні категорії, вони можуть бути перекладені не зовсім вірно. Крім того вони ще й можуть бути специфічно неадекватними в різних економічних механізмах.

Проведений нами якісний аналіз категорій бухгалтерського обліку, наведених в П(С)БО засвідчив про ігнорування вимог, передбачених методологічними „фільтрами”.

Висновки:

1. Основне завдання розвитку методології національного бухгалтерського обліку в сучасних умовах глобалізації економіки та реформування вищої професійної бухгалтерської освіти полягає у підвищенні наукового рівня обліку, орієнтація на розвиток науково-пізнавальної, соціальної, інформаційної, контрольної, регулюючої та прогностичної його функцій, не нехтуючи необхідність подальшого розвитку функцій правового захисту суб'єктів господарювання та мотивації, особливо мотивації інвестиційної діяльності.

2. Прагматизм підходу до розробки і затвердження П(С)БО – основна їх риса, що свідчить про нехтування як вимог світової наукової спільки з методології економічної науки, так і положення економічної теорії взагалі. Подальше удосконалення П(С)БО повинно враховувати вимоги методологічних “фільтрів”, особливо онтологічного, який передбачає забезпечення точності та однозначності висловлювань та характеристик об'єктів обліку і умов, в котрих відбуваються процеси відображення. Забезпечення високого рівня якості бухгалтерської інформації – це її основа бути реально запитаною та використаною майбутніми інвесторами.

3. Участь в чужих проектах розвитку бухгалтерського обліку, недивлячись на виняткову її важливість, не позначає відмову від розробки та засвоєння власних проектів, особливо таких, реалізація котрих передбачатиме за рахунок підвищення якості інформації обліку значне покращення інформаційного сервісу ефективного управління інвестиційною та операційною діяльністю, розвитком локальної економіки, а також створить можливості виявлення резервів скорочення трансакційних витрат і підсилення контролю за соціальними умовами життєдіяльності людини.

4. Для обґрунтованого прийняття рішень щодо подальшої розробки методології бухгалтерського обліку необхідне розуміння закономірностей і законів розвитку реальної економіки, економічної теорії, методології економічної науки та обумовленого ними розвитку системного бухгалтерського обліку. В даному контексті необхідно чітко відрізнити рівні розвитку глобальних виробництв з транснаціональним капіталом, специфіку внутрішньосистемного (неринкового) та загальносистемного (ринкового) обміну активами та результатами діяльності, глибоко і всесторонньо розуміти динамізм конкретних соціально-економічних процесів та відносин, суб'єктивне їх сприйняття, наукове осмислення та необхідність об'єктивного бухгалтерського відображення.

5. Підвищення наукового рівня бухгалтерського обліку є важливішою і однією із складних проблем, вирішення котрої вимагає високих знань філософії, соціології, економічної теорії, теорії управління, теорії фінансів, теорії права, інших наук.

6. Категорія „глобалізація економіки” означає процеси формування умов домінуючого впливу на національні економіки глобальних фінансів. Глобалізацію економіки слід розуміти як створення глобальних виробництв, організацію товарних та фінансових глобальних ринків, формування систем глобального управління та глобального інформаційного його забезпечення, включаючи інформацію бухгалтерського обліку. Введення в Україні П(С)БО – це перший крок в напрямку ігнорування національних інтересів щодо задоволення внутрішньосистемних інформаційних потреб менеджменту порівняно з потребами зовнішніх користувачів, а повне виконання вимог МСФЗ на користь задоволення інформаційних потреб глобального управління, буде останнім кроком в реалізації можливостей управляти розвитком обліку на національному рівні. Отже, повна орієнтація національної системи бухгалтерського обліку на методологію, передбачену МСФЗ, науково не обґрунтована і ставить її в положення бути довічно доганяючою, а фахівців з обліку – в заподадливо виконуючих всі вказівки Ради з міжнародних стандартів фінансової звітності.

7. Враховуючи, що глобальні фінансові ринки створюють умови вільного руху фінансового капіталу, кожна країна мусить конкурувати з іншими країнами щодо його залучення. На думку Дж. Сороса, це позбавляє їх можливостей об'єктивно і обґрунтовано використовувати механізми соціального захисту своїх громадян. Інформація бухгалтерського обліку з уніфікованою за вимогами МСФЗ методологією буде забезпечувати захист економічних інтересів „глобальних гравців”, а бухгалтерський облік буде позбавлений можливостей виконувати соціальну свою функцію.

Враховуючи це необхідність в розробці нової концепції розвитку національної системи бухгалтерського обліку стає актуальною.

Список літератури

- 1 Глобалистика. Международный междисциплинарный энциклопедический словарь / Гл. ред. И.И. Мазур А.Н. Чумаков. – М. – СПб. – Н-Й.: ИЦ «ЕДИМА», И.Д. «Питер». 2006. – 1160 с. (с. 167).
- 2 Гальчинський А. Стратегія отложеного либерализма // Зеркало недели. – 2000. – 20 мая
- 3 Стігліц Дж. Глобалізація та її тягар. – К., 2003.
- 4 Роль МВФ в финансовом кризисе стран бывшего СССР //Экономический вестник (эковест), №4, 2001
- 5 Персонал. //Журнал інтелектуальної еліти, №5, 2006
- 6 Обзор вопросов практического осуществления Международных стандартов финансовой отчетности. Записка секретариата ЮНКТАД. Женева, Ноябрь 2005 г.
- 7 Мочерний С. Моделі трансформаційних процесів в економіці // Економіка України. – 2000. - № 2. – С. 13-23
- 8 О.И. Ананьин. Экономическая наука в зеркале методологии // Вопросы философии. № 10. 1999 г.